

iDecide

www.idecide-project.eu

Μαθητές από μειονεκτικά περιβάλλοντα

Μονογονεϊκές οικογένειες

Erasmus+

This project has been funded with support from the European Commission. This publication and all its contents reflect the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

[Project number: 562184-EPP-1-2015-1-CY-EPPKA3-PI-FORWARD]

Μονογονεϊκές οικογένειες

Οδηγίες για την τάξη (έμφαση στις μεθόδους διδασκαλίας)

1. **Να είστε προσεκτικοί όσον αφορά τις αλλαγές συμπεριφοράς**, όπως η πτώση των βαθμών, η απροσεξία ή η υπερβολική ονειροπόληση στην τάξη, η απουσία, η θλίψη ή η αγωνία.
2. **Αναζητήστε σημάδια άγχους στους μαθητές**, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών προσωπικότητας και συμπεριφοράς.
3. **Προσπαθήστε να ενσωματώνετε λέξεις, όπως η μητριά, ο πατριός, ο επόμενος γάμος και το διαζύγιο σε παραδείγματα και συνομιλίες** στην τάξη, έτσι ώστε αυτοί οι όροι να είναι τόσο συνηθισμένοι όσο η γιαγιά, ο θείος ή ο ξάδελφος.
4. **Δημιουργήστε και διατηρήστε μια ατμόσφαιρα ανοικτή και με σεβασμό για τις μη παραδοσιακές οικογένειες.**
5. **Παρέχετε άφθονες και ασφαλείς ευκαιρίες για μαθητές που προέρχονται από μονογονεϊκές οικογένειες να μοιράζονται συναισθήματα** σχετικά με την τρέχουσα ή προηγούμενη οικογενειακή τους κατάσταση, χωρίς να κρίνονται αρνητικά από άλλους.
6. **Παρέχετε ευκαιρίες για ανάγνωση και έρευνα**, οι οποίες επιτρέπουν στους μαθητές να αποκτήσουν πληροφορίες σχετικά με το διαζύγιο, όπως βιβλία ιστοριών, μυθιστορήματα και ερευνητική βιβλιογραφία.
7. **Ορίστε υγιή**, έτσι ώστε οι μαθητές από μονογονεϊκές οικογένειες να μην υποπέσουν σε χειραγωγική συμπεριφορά, χρησιμοποιώντας το διαζύγιο των γονιών τους ως δικαιολογία για ανευθυνότητα ή κακή συμπεριφορά.
8. **Να είστε συνεπείς στην προσέγγισή σας με τους μαθητές μονογονεϊκών οικογενειών, αλλά και ευέλικτοι** σε στιγμές που ενδέχεται να αντιμετωπίζουν πρόσθετες πιέσεις στο σπίτι.
9. **Εξασφαλίστε ίσες ευκαιρίες για ρόλους και ευθύνες στην τάξη.**
10. **Διδάξτε την ποικιλομορφία και τις διαφορές, παρουσιάζοντας ή αναφέροντας διαφορετικούς τύπους οικογενειών** που υπάρχουν σε όλο τον κόσμο, χωρίς να κάνετε αναφορές σε συγκεκριμένα άτομα στην τάξη ή στις οικογένειές τους. Τονίστε ότι υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τύποι οικογενειών: κάποιοι με λίγα παιδιά, μερικοί με πολλά παιδιά. Μερικοί με τους δύο γονείς παρόντες, μερικοί με έναν γονέα παρόντα. Και μερικοί με παππούδες ή θείες και θείους.

[Αναφορά: <http://www.education.udel.edu/wp-content/uploads/2013/01/Divorce.pdf>]

Οδηγίες στο επίπεδο του σχολείου (έμφαση στις μεθόδους διδασκαλίας)

Τμηματοποίηση Τάξεων / Διαρρύθμιση

Συμπεριλάβετε μαθητές μονογονεϊκών οικογενειών σε εκδηλώσεις και δραστηριότητες, διαφοροποιώντας τους ρόλους και τα κομμάτια που ανέλαβαν. Για παράδειγμα, αντί να ζητήσετε από όλους τους μαθητές να απομνημονεύσουν με τον ίδιο τρόπο ένα ποίημα για την Ημέρα της Μητέρας, επωφεληθείτε από τα ιδιαίτερα ταλέντα των μαθητών στην ηθοποιία, το θέατρο και το παιχνίδι ρόλων.

Προσαρμογές Εκπαιδευτικού Προγράμματος

1. Συμπεριλάβετε όλους τους μαθητές σας σε σχολικά προγράμματα και βεβαιωθείτε ότι έχετε προσφέρει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων.
2. Να είστε συνειδητοποιημένοι και ευαισθητοποιημένοι όταν διοργανώνετε σχολικές εκδηλώσεις. Για παράδειγμα, αντί να προετοιμάζετε τα δώρα για τη «μαμά» και τον «παππά», μπορείτε να αναφέρετε αντί αυτού δώρα και γεγονότα για έναν «Κάποιον Ξεχωριστό».
3. Συμπεριλάβετε μαθητές μονογονεϊκών οικογενειών σε εκδηλώσεις και δραστηριότητες, διαφοροποιώντας τους ρόλους και τα κομμάτια που ανέλαβαν. Για παράδειγμα, αντί να ζητήσετε από όλους τους μαθητές να απομνημονεύσουν με τον ίδιο τρόπο ένα ποίημα για την Ημέρα της Μητέρας, επωφεληθείτε από τα ιδιαίτερα ταλέντα των μαθητών στην ηθοποιία, το θέατρο και το παιχνίδι ρόλων.

Πειθαρχία

Να εξασφαλίσετε συνέπεια στα χρονοδιαγράμματα και την πειθαρχία, τα οποία συμβάλλουν στην παροχή αισθήματος ασφάλειας στους μαθητές, των οποίων οι οικογένειες βρίσκονται στη φάση διαζυγίου.

Φαγητό: Κυλικείο / Επισκέψεις / Κατασκηνώσεις / Εκδρομές

Παρέχετε εκπλώσεις στο σχολικό κυλικείο για μαθητές που προέρχονται από μονογονεϊκές οικογένειες, σε περιπτώσεις που η οικογένεια αντιμετωπίζει και οικονομικές δυσκολίες. Αυτές πρέπει να προσφέρονται διακριτικά.

Γονείς / Σύλλογοι Γονέων

Διοργανώστε συναντήσεις μεταξύ γονέων (μαζί ή ξεχωριστά) και του προσωπικού για να συζητήσετε την πρόοδο των μαθητών και να ενισχύσετε τη συνεργασία μεταξύ του

σχολείου και του σπιτιού. Αυτό θα βοηθήσει στην παρακολούθηση της προόδου και στη συζήτηση θεμάτων που μπορεί να σχετίζονται με την κοινωνική ζωή των μαθητών, όπως η περιθωριοποίηση, οι κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τους συνομηλίκους, η συμπεριφορά στο σπίτι και η αυτοεκτίμηση.

Ασφάλεια

Να έχετε συνέπεια στα χρονοδιαγράμματα και την πειθαρχία που συμβάλλει στην παροχή αισθήματος ασφάλειας στους μαθητές των οποίων οι οικογένειες είναι σε φάση διαζυγίου.

Σχολικοί Εορτασμοί / Εκδηλώσεις / Δραστηριότητες

1. **Να είστε συνειδητοποιημένοι και ευαισθητοποιημένοι όταν διοργανώνετε σχολικές εκδηλώσεις.** Για παράδειγμα, αντί να προετοιμάζετε τα δώρα για τη «μαμά» και τον «παππά», μπορείτε να αναφέρετε αντί αυτού δώρα και γεγονότα για «Κάποιο Ξεχωριστό».
2. **Συμπεριλάβετε μαθητές μονογονεϊκών οικογενειών σε εκδηλώσεις και δραστηριότητες,** διαφοροποιώντας τους ρόλους και τα κομμάτια που ανέλαβαν. Για παράδειγμα, αντί να ζητήσετε από όλους τους μαθητές να απομνημονεύσουν με τον ίδιο τρόπο ένα ποίημα για την Ημέρα της Μητέρας, επωφεληθείτε από τα ιδιαίτερα ταλέντα των μαθητών στην ηθοποιία, το θέατρο και το παιχνίδι ρόλων.

Σχολικές Έργα (Projects)

1. **Συμπεριλάβετε όλους τους μαθητές σας σε σχολικά προγράμματα (projects) και βεβαιωθείτε ότι έχετε προσφέρει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων.**
2. **Να είστε συνειδητοποιημένοι και ευαισθητοποιημένοι όταν διοργανώνετε σχολικές εκδηλώσεις.** Για παράδειγμα, αντί να προετοιμάζετε τα δώρα για τη «μαμά» και τον «παππά», μπορείτε να αναφέρετε αντί αυτού δώρα και γεγονότα για «Κάποιο Ξεχωριστό».

Υποστήριξη Μαθητών

1. **Προσφέρετε στους μαθητές επιπλέον υποστήριξη, εάν είναι δυνατόν, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών.** Αυτό μπορεί να τους βοηθήσει να αντιμετωπίσουν αισθήματα, όπως ότι δεν αξίζουν αγάπη, πως είναι ανάξιοι, αισθήματα απόρριψης, θυμού, της αντικρουόμενης πίστης (ανάμεσα στους δυο γονείς), της μοναξιάς και της θλίψης.
2. **Διοργανώστε συναντήσεις μεταξύ γονέων (μαζί ή ξεχωριστά) και του προσωπικού** για να συζητήσετε την πρόοδο των μαθητών και να ενισχύσετε τη συνεργασία μεταξύ του σχολείου και του σπιτιού. Αυτό θα βοηθήσει στην παρακολούθηση της προόδου και στη συζήτηση θεμάτων που μπορεί να σχετίζονται με την κοινωνική ζωή των μαθητών, όπως η

περιθωριοποίηση, οι κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τους συνομηλίκους, η συμπεριφορά στο σπίτι και η αυτοεκτίμηση.

3. **Παρέχετε εκπλώσεις στο σχολικό κυλικείο** για μαθητές που προέρχονται από μονογονεϊκές οικογένειες, σε περιπτώσεις που η οικογένεια αντιμετωπίζει και οικονομικές δυσκολίες. Αυτές πρέπει να προσφέρονται διακριτικά.

Υποστηρικτική βιβλιογραφία

Ορισμός: Ένας μόνος γονέας είναι ένα άτομο που δεν συνδέεται, που καλύπτει τις περισσότερες ή όλες τις καθημερινές ευθύνες της ανατροφής ενός παιδιού ή παιδιών. Μια μητέρα είναι συχνότερα το κύριο άτομο που φροντίζει τα μέλη της οικογένειας σε μια μονογονεϊκή οικογενειακή δομή, που συνήθως έχει προκύψει λόγω θανάτου του συντρόφου, διαζυγίου ή απρογραμμάτιστης εγκυμοσύνης.

Οι οικογένειες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σε κάθε κοινωνία: "Γενικά, μια οικογένεια παρέχει στο παιδί ευκαιρίες να εξελιχθεί σε ένα σταθερό και ανεξάρτητο πρόσωπο, για παράδειγμα, επιτρέποντας στο παιδί να παρακολουθήσει το σχολείο. Η μελλοντική επιτυχία των παιδιών εξαρτάται έτσι σε μεγάλο βαθμό από το νοικοκυριό στο οποίο μεγαλώνουν. Παρόλα αυτά, ένα παιδί δεν είναι σε θέση να επιλέξει [τη δική του] οικογένεια και πρέπει να δεχτεί εάν η οικογένειά του δεν είναι σε θέση να του προσφέρει καλύτερες ευκαιρίες" (Lange, Dronkers, Wolbers 2014-331).

Τα μειονεκτήματα της ανατροφής σε μονογονεϊκές οικογένειες μπορεί να περιλαμβάνουν:

- χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο
- μεγαλύτερη ψυχολογική δυσχέρεια
- χαμηλά αποτελέσματα από τους ενήλικες σε τομείς όπως η εργασία, το εισόδημα και η οικογενειακή κατάσταση.

[Αναφορά: Woessmann, 2015]

Τα παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών αντιμετωπίζουν μεγαλύτερους κινδύνους από εκείνα που μεγαλώνουν σε άλλους τύπους οικογενειών. Οι στατιστικές υποδηλώνουν ότι τα παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών έχουν τριπλάσιες πιθανότητες να εγκαταλείψουν το γυμνάσιο από ό, τι αυτά με δύο γονείς. Υπάρχουν ορισμένα εμπόδια που παρεμποδίζουν την αποτελεσματικότητα στις ακαδημαϊκές επιδόσεις, όπως:

- Συναισθηματικές πληγές που απομένουν από το χωρισμό, οι οποίες διαταράσσουν την ανάπτυξη και την απόδοση του παιδιού
- Η απουσία του άλλου γονέα μπορεί να διακόψει τη φυσική ανάπτυξη και την απόδοση του παιδιού
- Τα παιδιά μπορεί να αναγκάζονται ακούσια να μεγαλώσουν, καθώς αναλαμβάνουν τα καθήκοντα του απόντα γονέα
- Ο περιορισμένος χρόνος και το εισόδημα καθίστανται ένα ζήτημα, όπως για παράδειγμα πόσος χρόνος αφιερώνεται στην κατ' οίκον εργασία ή αν χρήματα δαπανώνται για να λάβουν μέρος σε πολιτιστικές δραστηριότητες
- Οι εκπαιδευτικοί στόχοι και φιλοδοξίες μπορεί να μην τίθενται υψηλά.

Χρήσιμες Ιστοσελίδες

Family Influence on Education:

<https://www.insidehighered.com/news/2015/02/25/report-marks-growing-educational-disadvantage-children-single-parent-families>

Academic Achievement of Children in Single Parent Homes: A Critical Review:

<http://scholarworks.wmich.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1044&context=hilltopreview>

Teens From Single-Parent Families Leave School Earlier:

<http://www.nyu.edu/about/news-publications/news/2015/february/teens-from-single-parent-families-leave-school-earlier.html>

Αναφορές

Creemers, B. P. M., Kyriakides, L., & Sammons, P. (2010). Methodological advances in educational effectiveness research. Abingdon, UK: Routledge.

Dronkers, J. (2010). Features of educational systems as factors in the creation of unequal educational outcomes. In J. Dronkers (Ed.), Quality and inequality of education: Cross-national perspectives.

Frisco, M. L., Muller C., & Frank, K. (2007). Parents' union dissolution and adolescents' school performance: Comparing methodological approaches. Journal of Marriage and Family

Rindermann, H., & Ceci, S. J. (2009). Educational policy and country outcomes in international cognitive competence. Perspectives on Psychological Science

Marloes de Lange, Jaap Dronkers, Maarten H. J. Wolbers, Single-parent family forms and children's educational performance in a comparative perspective: effects of school's share of single-parent families, in School Effectiveness and School Improvement, 2014, Vol. 25, No. 3, 329–350

Ludger Woessmann (2015), U.S. Students from Two-Parent Families Achieve a Grade Level Higher than Peers from Single-Parent Families, External Relations, (707) 332-1184.

Patrick B. Kapuwa (2015), Single Parenting and Academic Performance of Children in Primary Schools in Sierra Leone, Research Journal of Commerce and Behavioural Science, Volume: 04, Number: 03.